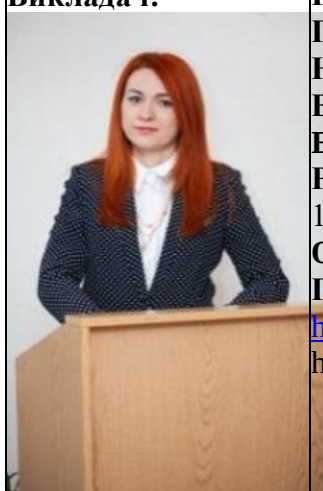

Силабус навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства» Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Освітня програма: Туризм Спеціальність: 242 Туризм Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень Рік навчання: 4 Семестр: 8	
Структурний підрозділ	Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи Природничо-економічний факультет
Викладач:	Прізвище, ім'я, по батькові: Буторіна Вероніка Борисівна Посада: доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Науковий ступінь: кандидат економічних наук Вчене звання: доцент Е-mail: butorina@kpmu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вул. Павла Скоропадського, 52), 110 ауд. (кафедра туризму та готельно-ресторанної справи). ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6657-5718 Профайл викладача: https://moodle.kpmu.edu.ua/my/courses.php https://kafturyzmu.kpmu.edu.ua/butorina-veronika-borysivna/
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpmu.edu.ua/my/courses.php
Статус дисципліни	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpmu.edu.ua/ Відвідування занять. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Організацію освітнього процесу регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ імені Івана Огієнка (нова редакція)», URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view

	В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)», URL: https://drive.google.com/file/d/15qM6nANtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view. Неформальна та/або інформальна освіта. Визнання К-ПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Предмет: теоретичні основи конкурентоспроможності, методичних підходи щодо оцінки рівня конкурентоспроможності туристичних послуг, туристичного підприємства та туристичної галузі України, практична підготовка студентів із здійснення аналізу конкурентоспроможності туристичної галузі, регіону, підприємства та турпродукту; розроблення стратегії підвищення конкурентоспроможності туристичного підприємства; оцінювання тенденцій функціонування та розвитку національного туристичного ринку
Чому це треба вивчати?	Метою навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства»: формування в студентів теоретичних знань та практичних навичок щодо сутності конкурентоспроможності як категорії і властивості туристичного підприємства ринкової економіки; конкурентного середовища туристичного підприємства, його конкурентних переваг та стратегій; конкурентоспроможності товару та методів його оцінки
Яких результатів можна досягнути?	Інтегральна компетентність. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та <u>невизначеністю умов</u>. Загальні компетентності: ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно. Спеціальні (фахові) компетентності: СК16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. СК18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління. СК22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем. СК24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал. СК27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації. СК30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.
Як можна використати набуті	Програмні результати навчання: ПРН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи

знання та уміння?	організації та технології обслуговування туристів. ПРН9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки ПРН13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей. ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
Зміст дисципліни	Конкурентоспроможність в туризмі як провідний напрям сталого розвитку. Конкурентне середовище та конкурентні переваги туристичного бізнесу. Аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства. Аналіз зовнішнього середовища туристичного підприємства. Конкурентні стратегії туристичного бізнесу. Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємств туристичного бізнесу. Розробка та забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності. Інноваційність як фундамент забезпечення конкурентоспроможності туристичного бізнесу. Методи оцінки конкурентоспроможності туристичного підприємства. КСП туристичної галузі України: проблеми і перспективи.
Методи навчання	Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель, кейс-метод тощо).
Інформаційне забезпечення	Основна 1. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с. 2. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с. 3. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести). Навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2021. 156 с. 4. Шевченко Л. С. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства) : навч. посіб. у питаннях і відповідях / Шевченко Людмила Степанівна. Харків : Право, 2022. 312 с. 5. Юхименко П. Конкурентоспроможність підприємства: підручник. Київ: Центр учбової літератури. 2021. 320 с. Допоміжна 1. Бабич Ю.П., Примак Т.Ю. Сучасні методи просування та стимулювання збуту туристичних продуктів за допомогою соціальних мереж. Економіка та суспільство. 2020. № 22. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/131/126. 2. Базик О. В. Теоретичні аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємств в сучасних умовах. аКтУальні ПроблЕми ЕКономіКи № 7 (277), 2024. DOI: 10.32752/1993-6788-2024-1-277-56-76. 3. Барібіна Я., Гайденок Є. Вплив факторів на конкурентоспроможність ринку туристичних послуг в Україні. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2020. Том 2, №22, С. 43–53. DOI: https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-02-43-53 4. Білоус С.В., Красько А.Б., Безручко Л.С. Підвищення конкурентних переваг готельно-ресторанних та туристичних підприємств за допомогою методів менеджменту. Економіка та суспільство. 2021. № 23. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/162/156.

5. Бойко М., Бовш Л., Охріменко А. Кризостійкість туристичного бізнесу в умовах воєнного стану. Товари і ринки. 2022. № 2. С. 31–47.
6. Буторіна В.Б., Свідер О.П. Аналіз маркетингових цінових стратегій підприємств. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка. 2021. Випуск 49. URL : <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/index.php/49-2021>. DOI: <https://doi.org/10.32841/2413-2675/2021-49-11>. С. 61–69.
7. Буторіна В.Б., Ковтуник І.І. Підвищення ефективності менеджменту персоналу підприємств туризму та гостинності як стратегічний напрямок їхнього розвитку. Наукові інновації та передові технології. №12 (40). 2024. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/17525> DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12\(40\)-669-679](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12(40)-669-679)
8. Євтушенко Н. О., Варницький В. В. Конкурентоспроможності підприємства: поняття, підходи та методи оцінки. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. № 3 (2021). DOI: 10.31673/2415-8089.2021.030202
9. Жук П. В., Кіпчач Ф. Я., Колодійчук І. А., Стадницький Ю. І., Куліш І. М., Башинська Ю. І., Григоренко О. В. Конкурентоспроможність туристично-рекреаційної сфери регіонів України: науково-аналітична записка. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2023. 34 с. URL: <http://ird.gov.ua/irdp/e20230001.pdf>
10. Іванунік В.О. Туристичний менеджмент : навч. посіб. / В.О. Іванунік І-229 Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
11. Калина Т.С., Арзуманян Т.Ю., Устік Т.В. Конкурентоспроможність туристичних дестинацій в умовах сучасних викликів. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. №17. 2024. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-4-17>
12. Ковтуненко К. В., Дідан К. О., Ковальчук О. В. Конкурентоспроможність підприємства: сутність і підходи до визначення. БІЗНЕСІНФОРМ № 3 '2021. С. 100-104.
13. Ковтуненко К. В., Ковальчук О. В., Живодер Д. П. Організаційне забезпечення управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах виходу на зовнішні ринки. Економіка. Фінанси. Право. 2020. № 12/4. С. 9–12.
14. Мандюк Н. Л. Менеджмент у туризмі : навч. посібник / Н. Л. Мандюк, А. М. Манько. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 198 с.
15. Марусей Т.В., Буторіна В.Б., Славіна Н.А. Інноваційні бізнес-комунікації в маркетинговій діяльності туристичних та готельно-ресторанних підприємств. Економіка та суспільство. № 70. 2025. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5165>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-68>
16. Марусей Т.В., Буторіна В.Б. Інноваційні інструменти менеджменту туризму та гостинності. Ефективна економіка. № 12 (2024). URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/5369> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.54>
17. Нікітенко К.С. Вплив глобалізації на міжнародну конкурентоспроможність туристичних підприємств. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. № 16 (2023) DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.19>
18. Олійник О.С. Економіка туристичного підприємства: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти природничо-економічного факультету освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 242 Туризм, денної та заочної форми навчання. Кам'янець-Подільський. Видавець Ковальчук О.В. 2022. 186с.
19. Почерніна Н. Конкурентоспроможність туристичної сфери на рівні

	макрореґіонів у фокусі теорії регуляції. Економіка та суспільство. Випуск 66. 2024. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-80 20. Шляхи забезпечення конкурентоспроможності туристичного бізнесу в умовах глобалізації: монографія / авторський колектив; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. О. Бочана. Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2020. – 236 с. 21. Стратегічна Дорожня карта «Відновлення малого та середнього бізнесу у секторі туризму та гостинності в 2023–2033 роках». 2024. URL: https://nto.ua/assets/files/ntou-library-small-and-medium-sized-businesses-recovery.pdf. 22. Liu, H., Hasan, M., Cui, D., Yan, J., Sun, G. Evaluation of tourism competitiveness and mechanisms of spatial differentiation in Xinjiang, China. PLoS ONE. 2022. 17(2): e0263229. URL: https://doi.org/10.1371/journal.pone.0263229 23. Yevtushenko N.A., Khomich N.O. Features of competitiveness assessment for insurance business companies. Економіка. Менеджмент. Бізнес. Київ : ДУТ, 2020. № 3 (33), С.15-20. DOI: 10.31673/2415-8089.2020.031520														
Обсяг дисципліни:	Лекційні заняття: 24 год.														
види занять та години	Семінарські: 24 год. Самостійна робота: 72 год.														
Система оцінювання результатів навчання	Система контролю знань включає в себе поточний та підсумковий контроль знань здобувачів. Зазначені форми контролю організовуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу здобувачів протягом семестру і забезпечити об'єктивне оцінювання їхніх знань. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення творчих робіт, умінь самостійно опрацьовувати теоретичний та практичний матеріал, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація). Об'єктами поточного контролю знань здобувача вищої освіти є: – систематичність та активність роботи протягом семестру; – виконання завдань для самостійного опрацювання; – виконання завдань модульного контролю. <i>Видом підсумкового контролю навчальної дисципліни є залік</i> Структура оцінювання предмету «Світова культура та мистецтво»: <table><tr><td colspan="3">Поточний і модульний контроль (100 балів)</td><td>Сума</td></tr><tr><td colspan="3">Змістовий модуль 1</td><td rowspan="3">100 балів</td></tr><tr><td>Поточний контроль</td><td>МКР</td><td>Самостійна та індивідуальна робота</td></tr><tr><td>40 балів</td><td>40 балів</td><td>20 бали</td></tr></table>	Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума	Змістовий модуль 1			100 балів	Поточний контроль	МКР	Самостійна та індивідуальна робота	40 балів	40 балів	20 бали
Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума												
Змістовий модуль 1			100 балів												
Поточний контроль	МКР	Самостійна та індивідуальна робота													
40 балів	40 балів	20 бали													
Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів	Критерії оцінювання семінарського заняття Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Оцінювання на практичних заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв, визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція). Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях 12. URL: https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view Відповіді здобувачів на практичних заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями:														

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Серед-ній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених

			ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.	
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.	
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності	

При визначенні підсумкової оцінки, поточна успішність за кожним з двох змістових модулів інтегрується у 100-бальну систему за формулою **(середній бал×0,05+0,4)×12**, де 12 – це максимальна кількість балів, виділена на оцінювання поточної успішності.

Відвідування занять. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Організацію освітнього процесу регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ імені Івана Огієнка (нова редакція)», URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLRbcQA86/view>

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському

національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)», URL: https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/v/iew.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота містить дві складові: 2 проблемно-аналітичних завдання і 4 тестових запитання. Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 40, з них за завдання – 20 балів, за тести – 20 балів. Критерії оцінювання проблемно-аналітичних завдань наведено нижче:

Критерії оцінювання проблемно-аналітичного завдання МКР

Шкала ECTS	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
відмінно (високий рівень)	9-10	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Добре (достатній рівень)	7-8	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
задовільно (середній рівень)	5-6	Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
незадовільно (початково-вий рівень)	менше як 5	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 24, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно. Модульний контроль виставляється у терміни, визначені програмою курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала ECTS	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Відмінно	36-40	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР

		демонструє глибокі знання з предмету, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання.
Добре	30-35	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
Задовільно	24-29	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
Незадовільно	0-23	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.
Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач за цей вид роботи – 20. Робота оцінюється в 18-20 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням фахових термінів, що мають відношення до завдання; надана аргументація власної думки з опорою на соціально-політичний аспект в контексті проблематики; робота розгорнуто розкриває заявлену тему. Робота оцінюється в 15-17 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики; заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету аналізу. Робота оцінюється в 12-14 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження. Робота оцінюється в 0 балів, якщо: робота є плагіатом, тобто коли автор скористався нечесним шляхом представлення чужих думок власними. Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти		
Рейтингов а оцінка	За шкалою ECTS	
90-100	А (відмінно)	

	82-89	В (дуже добре)
	75-81	С (добре)
	67-74	D (задовільно)
	60-66	Е(достатньо)
	35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
	34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)
Поточний контроль	Семінарські заняття, модульна контроль робота, самостійна робота	
Підсумковий контроль	Залік	
Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/	